

...değinmeler

ODTÜ'DE GELİŞEN OLAYLAR ÜZERİNE

Yeni öğretim yılının başlama-sıyla birlikte, ODTÜ'de, «büyük» basının deyimiyle «olaylar» baş-ladı. Olayların görünen başla-ma nedeni İstiklâl Marşı'na çağırırken bir grup öğrencinin aya-ğa kalkmaması ve arkasından Enternasyonal'in söylenmesiy-di. Hemen ertesi gün bütün bü-yük gazetelerde ortak temala-rı paylaşılan birtakım manşetler görüldü: «DEVLETİN ÖNÜNDE NELER OLUYOR», «ODTÜ'DE DEVLET YOK», «ÖĞRENCİLER İSTİKLÂL MARŞINDA AYAĞA KALKMADI».

Bu, doğal olarak Sıkıyöneti-min harekete geçmesine neden oldu. Öte yandan bu «saygısız-lıkta» rahatsız olan rektörlük, «İstiklâl Marşı'nı ve Bayrağı Saygı Yürüyüşü'nü gündeme getirdi. Olaylar artık ardarda gelişiyordu. Sıkıyönetimin beş-bin jandarma ile okulu sararak «devletin gücünü gösterme» ca-bası, İceride «silahlı» bir öğ-rencinin olduğunu gerekçe gös-tererek hazırlık binasını sarıp 475 öğrenciyi gözaltına alma-sıyla sürdü. Sıkıyönetim ODTÜ ile ilgili «ilginç» bildirimler ya-ynıyor; bu arada okul içinde «öğrenci avını» sürdürmeyi ih-mal etmiyordu. Şu anda ege-men güçlerin ve Sıkıyönetimin ODTÜ'ye yönelik doğrudan sal-dınısı tavrı devam etmektedir.

Bu olayların değerlendirilme-sine geçmeden önce «İstiklâl Marşı» hakkında birkaç söz söylemek gerek. «Büyük» basın-da, TV'de vb. dile gelen burju-va siyasi-ideolojik söylem, bu olayla neleri gösteriyor, neleri kazanıyordu?. İstiklâl Marşı'nda ayağa kalkmamak terörizme ya-kınlaştırılıyor, bu olgular aynı-laştırılmaya çalışılıyor. İstiklâl Marşı'nda ayağa kalkmayanlar ODTÜ öğrencileri değil, «bir avuç anarşist»ti, bunlar «terör eylemlerini» yapanlarla aynı ki-şilerdi, vb.. Böylelikle egemen

sınıflar ve temsilcileri üniver-siteye yapacakları saldırılar için, kamuoyu nezdinde meşru bir zemin hazırladılar.

ODTÜ'de gelişen bu olayları kavramak için, öncelikle ODTÜ'nün Türkiye'nin siyasi ve ideo-lojik konjektürü içindeki öz-günlüğünü kavramak gerekiyor. ODTÜ, devrimcilerin egemen olduğu herhangi bir okuldan farklı bir yer. Bu farklılık, ODTÜ'nün, Türkiye'nin siyasi sınıflar kavgasında etkili bir öge olması biçiminde tanımlanabi-lir. ODTÜ'de olan bir olay sa-dece bu üniversite ve çevresi-ni değil, en geniş anlamda si-yasi mücadeleleri ilgilendirmek-tedir. Genel siyasi mücadelenin içinde ODTÜ aktif bir öge ola-rak yer alır. Tek kelimayla, OD-TÜ, egemen sınıflar için siyasi bir olgudur. Egemen sınıflar ODTÜ'ye saldırırken sadece ODTÜ'nün kendisine ODTÜ ad-lı üniversiteye saldırmamakta-dır; yani amaçları basitçe ODTÜ'de devrimci unsurları susturmak ve yoketmek değil-dir. Onlar bu hedefin yanı sıra, bir başka son derece önem-li temayı daha işleyebilmekte-dirler. Söz konusu tema anarşizm, terörizm, solculuk, eylem-cilik «örneği» olarak sunmak-la, söz konusu olgulara karşı ol-mak bağlamında kitleleri ken-dine bağlamaya çalışmakta; öte yandan halka ve devrimcilere yöneltecekleri baskılar için dev-let güçlerini canlı ve ayakta tut-manın, Sıkıyönetimin gereklili-ğinin bir meşruiyet koşulunu da-ha sağlamaktadırlar.

«Öğrenciler» ve «anarşistler», «büyük» basından, «kibar» gü-venlik görevlilerinin formlardaki uyarılarına kadar, her düzeyde ayırılmaya, birbirlerinden koparılmaya çalışılmaktadır. Ege-men sınıfların bu eğilimi ODTÜ olayının sadece ODTÜ'nün ken-

disini değil, tüm devrimci hare-keti bağladığı anlamına gelir. Öyleyse devrimciler, ODTÜ'ye yönelen fiili saldırıları karşıla-makla yetinemezler. Egemen sınıfların ideolojik saldırısına, ya-ni ODTÜ'yü olumsuz bir «örnek» olarak işlemelerine karşı tüm toplım düzeyinde genel ve kapsamlı bir mücadele verilmeli, ODTÜ'yü olumsuz bir öge ola-rak gösteren siyasi-ideolojik propaganda kırılmalıdır. Bu mücadelede, ayrıca, ODTÜ'nün kendi içinde somut ve kurucu çalışmalarla temellendirilmeli-dir.

Egemen sınıfların siyasi-ideo-lojik saldırısının boşa çıkarıl-ması, öncelikle, ODTÜ'de veril-ecek doğru ve tutarlı mücade-leye bağlıdır. Bunun için de OD-TÜ'de bugüne kadar verilen mücadelenin bir değerlendiril-mesi ve yeni tip bir mücadele perspektifinin inşa edilmeye ça-lışılması zorunludur. ODTÜ'de bugüne kadarki devrimci mü-cadelenin bir analizi bu yazının sınırlarını aşmaktadır. Genelde ODTÜ'deki mücadelenin genel eksikleri kısaca belirtilebilir. Yıllardır uluslararası devrimci harekete egemen olan ekono-mist anlayışlar, devrimcilerin tüm iyi niyetlerine rağmen, OD-TÜ'ye de yansıdı. Bunun sonu-çu olarak sosyalistler genellikle varoldukları her birimde ol-duğu gibi, ODTÜ'yü de basit bir araç olarak görürler. Böyle bir anlayış içinde burjuva eğitim pratiklerine karşı mücadele ve alternatif bir sosyalist eğitim kurma mücadelesi perspektifi küçümsendi. Aynı zamanda genel öğrenci kitesinin, kitlesel faaliyetine dayalı birtakım ça-lışmalar, kurumlar yeterli ölçü-de oluşturulmadı. Gerci ODTÜ bu noktada, öteki üniversite-lerden hayli leri durumdadır. Ö.T.K. gibi gerçekten demokra-tik ve öğrenci kitesini ortalama ölçülerimiz üzerinde eylemleri ki-labilen bir örgütlenme vardır. Nitekim bu yüzden ODTÜ'ye yö-

nelen saldırıların başlıca hedef-lerinden biri de ÖTK örgütülü-ğü oldu. ODTÜ öğrencilerinin kararlı mücadelesi içinde bu-nun bir ürünü olarak yerleşen ÖTK olgusu karşısında duyulan huzursuzluk, Sıkıyönetim bildiri-lerinde aynen yansımaktadır. Aranan öğrencilerin «anarşist» vb. sıfatlarının yanı sıra ÖTK üyeliği sıfatının da eklenmesi, bazı gazetelerde ÖTK'dan nere-deyse bir gizli örgütlenmişesine söz edilmesi bunun ilgiye değer kanıtlarıdır.

Fakat elbetteki amaç ODTÜ öğrencilerinin ÖTK örgütülü-ğünü varlıklarını görece leri dü-zeyin daha da yükseltmesidir. Son zamanlarda ÖTK işleyişin-de görülen durağanlaşma ve öğrenci kitesinde görülebilir hale gelen toplumsal-politik ilgi-sizleşme eğilimi bunun zorunlu-luğunu ve güncelliğini göster-mektedir.

Bundan sonra verilecek mü-cadele bütün bu eksiklikleri göz-önüne almalıdır. Artık fiili sal-dımlara karşı anlık savunmalar-la yetinilemez, kitle bağlarını güçlendirmeyi temel alan bir si-yasi strateji izlenmelidir. Eğitim kurumlarında kitle bağlarını güçlendirmeyi temel alan bir si-yasi strateji izlenmelidir. Eğitim kurumlarında kitle bağlarını güçlendirmek burjuva eğitimin sisteminin «kötülüğünü» göster-mek temelinde değil, varolan eğitimin eleştirisini de kapsaya-cak şekilde alternatif sosyalist eğitim pratiklerinin üretilmesi temelinde verilen mücadeleyle mümkün olur. Bugün her ODTÜ'lü devrimci, alternatif eğitimin ve üniversite içinde sosyalistçe ilişkilerin örgütlenmesinin ko-şullarını düşünmeli ve bu doğ-rultuda mücadele vermelidir.

ODTÜ'LÜ BİR GRUP DEVRİMCİ

«İSMAIL BEŞİKÇİ OLAYI»NIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Sosyolog-Yazar İsmail Beşik-ci, «Doğu Anadolu'nun Düzeni-Sosyo Ekonomik ve Etnik Te-

meller» adlı kitabının yayınlan-dığı 1969 yılından bu yana ka-muoyunun yakından tanıdığı bir kişidir. Erzurum Atatürk Üniver-sitesinde doktor-asistan iken yayıncılığı araştırmalar ve derslerinde anlattıkları nedeni-yle şimşekleri üzerinde toplama-ya başlayan İ. Beşikçi, adı ge-çen kitabının yayınlanmasından sonra, 1970 yılı ortalarında üni-versiteden çıkarılmak istendi. 12 Mart'ta tutuklandı ve Diyar-bakır Sıkıyönetim Mahkemesin-de yargılanarak TCK'nun 142/1 ve 142/3 maddeleri gereğince 13,5 yıl hapse mahkum edildi.

1974'de haptisten çıktıktan sonra çalışmalarını sürdüren İ. Beşikçi, çeşitli kitaplar ya-yıncıydı. Bunların hemen tümü kovuşturmayla uğradı ve yazar, 1979 yılı başlarında «Türk Tari-hi Tezi - Güneş Dil Teorisi ve Kürt Sorunu» adlı kitabından dolayı üç yıl, «Kürtlerin Mecbu-ri İskânı» adlı kitabından dola-ya da birbuçuk yıl hapis cezası-na çarptırıldı. Her iki kitabında da T.C.K.'nin 142/3 maddesini ihlâl ettiği (millî duyguları za-yıflatıcı ve bölücü mahiyette kürtçülük propagandası) öne sürülüyor. İlk kitap ayrıca «Atatürk'ün hatırasına neşir yo-luyla hakarete bulunmaktan dolayı da suçlu görülmüş.

Türkiye'de, yazdığı kitapların-dan, düşüncelerinden dolayı mahkûm olanların ne ilki ne de sonuncusudur İ. Beşikçi. Fakat gerek mahkûm olduğu T.C.K.'nin 142/3'ncü maddesinin uy-gulanışı ve gerekse İ. Beşikçi'nin kitaplarında özellikle vur-guladığı bir nokta nedeniyle bu «olay», ilginç ve düşündürücü-dür.

Öyle anlaşılmalıdır ki T.C.K.'nin 142/3'üncü maddesinden mahkûm olmak için «Türkiye'de Kürt utusu vardır» demek yeterlidir. Siyasi anlamı olan «Kürt-çülük» suçunu işlemek için bel-li bir siyasi hedef göstermek, bu hedefin propagandasını ya-pmak gereklidir. Oysa uygulamada «Türk milletinden ayrı, Tür-kiye Cumhuriyeti sınırları içinde yurdu, tarihi ve dil olan bir Kürt milletinin de varlığını id-

dia etmekle» 142/3 maddesi ih-lâl edilmiş olmaktadır. Bu «id-dianın hangi gerekçelere da-yandırıldığı» yargı makamını il-gilendirmemektedir. Ne mahke-me, ne savcılık ve ne de S. Dönmezer ve Yılmaz Altuğ gibi profesörlerden seçilen bilirkişi-ler, «iddia»nın gerekçelerini in-celeme gereğini duymayarak, kitaplarda Kürt milletinin var-olduğu yolunda bir «iddia»nın bulunup bulunmadığına bakıyor-lar. «İddia» varsa suç işlenmiş-tir ve ceza kaçınılmazdır.

142/3'ncü maddenin uygulan-masındaki mantığı göre Türki-ye devletinin hükümlerlik alan-ında Kürt yoktur «herkes Türk'tür». Bu Türkiye sınırları içinde yaşıyan herkesin Türkiye dev-letinin uyruğu olduğu anlamın-da doğrudur. Kürt niyetemesi, burada, siyasal (ve hukukî) bir bağlanmanın, mensubiyetin ifadesidir.

İ. Beşikçi ve benzer biçimde başkaları, bu mensubiyetli, bu bağlanmayı ele almıyorlar. Onla-rın konu aldıkları şey, sosyo-ekonomik, kültürel bağlantılar-dır. Buradan bakıldığında tespit edilen bir olgunun sözünü ed-iyorlar. Toplum bilimin yön-teymişle, sosyo-ekonomik, kültürel ilişkilerin, bağlantıların ölçütleri-yle yola çıkıp, Türkiye Cumhu-riyeti devletinin egemenlik alan-ında Kürt milletine mensup bir topluluk vardır sonucuna var-ıyorlar.

T.C.K. bunu suç sayıyor. Sos-yo-ekonomik, kültürel ölçütler-den yola çıkılarak yapılmış bir tespitin karşısına, siyasi bağ-lantıyı ifade eden bir tespit ko-nuluyor ve bu ayrı düzeylerde-ki tespitlerden biri her düzeyde geçerli sayılarak, sosyo-ekono-mik bir gerçekliğin, bir bilimsel tespitin ifade edilmesi, başlıba-şına bu iş, ceza konusu yapı-lıyor. Gereksesi bu tespitin yan-lırlığı değil elbette.

Gereksiz şu: Türkiye'de sos-yo-ekonomik, kültürel olgu ola-rak bir Kürt milleti olduğu tespi-tinden yola çıkılarak, bu milletin ayrı bir devlet kurmasına ka-dar giden taleplere varılabilir. Kürt milleti vardır demek, Kürt-